

01 | 2023

REWA NEWS

Bei eis sidd
Där doheem.
— seit 2012 —

CIPA-SANEM.LU

GEMENG
SUESSEM

CIPA
RÉSIDENCE
OP DER
WAASSERTRAP

EDITORIAL

- ◆ Simone Asselborn-Bintz

VIRWUERT

- ◆ Alain Willet

RÉCKBLÉCK

- ◆ Kleeschen
- ◆ Chrëschtbasar
- ◆ Label Humanitude - Tageblatt
- ◆ Label Humanitude

VERSCHIDDENES

- ◆ NEUROvitalis
- ◆ De Programm
- ◆ Basketmatch
- ◆ Buchvirstellung
- ◆ Nei Mataarbechter
- ◆ Kräizwuerträtsel
- ◆ Et hunn eis verlooss

IMPRESSUM

ZEITUNG VUM: CIPA Résidence Op der Waassertrap

REDAKTIOUN: Residenten, Tamara Abate, Flora Oliveira

LAYOUT: Tamara Abate, Flora Oliveira

VERBESSERUNG: Service des Relations publiques et de la Culture

FOTOEN: Personal vun der Equipe Animatioun a Marie-Paule Muller

DROCK: Am CIPA Résidence Op der Waassertrap

ADRESS: Résidence Waassertrap | L-4408 Belvaux

TEL.: +352 59 49 40 - 1

KONTO: Kontosnummer fir en Don

LU35 0019 5201 0195 3000 bei der BCEE

INTERNETSITE: www.cipa-sanem.lu

EDITORIAL

Léif Awunner an Awunnerinnen aus dem

"CIPA Résidence op der Waassertrap", léif alleguer, d'Joer 2022 war e speziellt Joer. Ech denken, jiddweree kuckt ém dës Zäit zeréck, wat geschitt ass a mécht sech eventuell Gedanken iwwer dat wat dat neit Joer eis bréngt wäert. De Réckbléck ewéi och d'Zukunftspläng hu bei jiddwerengem seng eege Bedeutung. An trotzdem ass net ewechzedenken, datt d'Joer 2022 eis och erëm erausgefuerdert huet. Nodeems mir all geduecht hunn, mir hätten d'Covidkris lues a lues am Gréff, koum schonn déi nächst Schwieregkeet op eis duer. De Krich an der Ukraine huet sät dem leschte Fréijoer Auswirkungen op déi ganz Welt. Präiserhéijungen, Energieengpäss a Liwwerschwiergekete sinn Deel vun eisem Alldag ginn. D'Solidaritéit géintiwwer den Ukrainer innen an all de Betraffene läit mir de Moment besonnesch um Häerz. Niewent dëse Schwiergekete war d'Joer 2022 fir de CIPA awer och en erfollegräicht Joer. D'Hygiènesmesurë sinn drastesch erofgaangen, esou datt Fester, Concerten a vill aner Aktivitéiten am Haus erëm méiglech waren.

Wéi dir villäicht all wësst, huet de CIPA elo schonn 10 Joer. An där Zäit ass vill am a ronderëm d'Haus geschitt an ech hoffen, datt d'Résidence op der Waassertrap sech och weiderhi vill entwéckele wäert. Zesumme kënne mir houfreg sinn, datt zanter kuerzem d'Brasserie am CIPA vum Restaurant Madame Witzeg nei belieft gëtt. Dësen inklusiven an innovative Restaurant bitt net némme Mënsche mat Trisomie21 eng Chance fir enger normaler Aarbecht nozegoen, ma déi nei Nopere sinn e Gewënn fir de CIPA an eis ganz Gemeng Suessem.

Op dëser Plaz geet dann och e grousse Merci un all d'Mataarbechter innen, déi Aussergewéinleches am Haus leeschten, eraus. Ënnert nach émmer spezielle sanitäre Sécherheitsmesurë wiisst d'Personal iwwert sech eraus, fir d'Awunner inne beschtméiglechst ze protegéieren, ouni dobäi Menschlechkeet a Matgefill vermëissen ze loessen.

Ech wënschen lech an Äre Léifsten alles Guddes am neie Joer a virun allem eng gutt Ge-
sondheet.

Simone Asselborn-Bintz,
Är Buergermeeschtesch

Léif Lieser a Lieserinnen,

En mouvementéiert Joer ass zu Enn an 2023 huet vol-
ler Elan ugefangen.

D'lescht Joer CIPA war markéiert vun 10 Joer bestoe
vun der "Résidence op der Waassertrap" wou mer e
Puer flott Saache mat eise Leit gemaach hunn. Ënnert
anerem e Video mam Serge Tonnar, eisem neien Internet Site mat enger Video-
Presentatioun fir der just e puer ze nennen.

Den Highlight 2022 war sécher, dass mer d'Zertifikatioun vun der Humanitude
mat Mentioun kritt hunn, wou mer bal 7 Joer dorops hi geschafft hunn. Et war
en laangen an net émmer einfache Wee a mer sinn houfreg als éischt Haus aus-
serhalb vu Frankräich déi prestigiéis Unerkennung kritt ze hunn.

Och fir dëst Joer hu mer eis erëm genuch virgeholl.

De Schwéierpunkt läit beim Encadrement an der Formatioun vun eisem Perso-
nal. Eis Ekippen hunn sech vergréissert an et ass Personal agestallt gi fir déi Leit
ze ersetzen, déi an hier wuelverdénkte Pensioun gaange sinn.

Well de CIPA Rewa d'Formatioun staark encouragéiert an énnerstëtzt, wëlle
mer dat ganzt Personal un eis Philosophie de l'Humanitude forméieren an och
d'Qualitéit vun eise Prestatioune mat Hëllef vu cibléierten Aktiounen nach ver-
besseren.

Fir d'Stierfbegleedung si mer houfreg intern Formateuren ze hunn, déi
d'Personal an der Palliativfleeg coachen.

Mat 10 Jore Bestoen ass et och un der Zäit verschidde Renovatiounen ze enta-
méieren am Bannenberäich vum CIPA.

Am Numm vun der Direktioun an dem Personal wënsche mer lech e schéint a
gesond Joer 2023.

Alain Willet

KLEESCHEN

**Léiwe Kleeschen, gudde Kleeschen, bréng
ons Saachen allerhand,**

**fir ze kucke, fir ze schmaachen, aus dem
schéinen Himmelsland!**

**Bei der Dir, do stinn eis Telleren, beieneen
an enger Rei,**

**'t läit och Hee do fir däin lesel, duerfir
bréng ons Spillgezei,**

**'t läit och Hee do fir däin lesel, duerfir
bréng ons Spillgezei!**

All Joers fénnt de Kleeschen och de Wee an de "CIPA Rewa". Grouss a Kleng hunn sech iwwert seng Presenz gefreet. Glühwäin a waarm Käschte goufen et ze genéissen. De Kleeschen huet de Bewunner eng gutt geféllten Titche mat Schneekegkete verdeelt an esou dat eent an anert Laachen an d'Gesiicht gezaubert.

CHRËSCHTBASAR

Vill Leit haten de Wee an de CIPA fonnt. De Chrëschtbasar hat e groussen Erfolg. Niewent verschiddene Stänn huet den Duo Zanella fir déi musikalesch Stëmmung gesuergt. D'Leit konnte bei engem gudden lessen mat hire Léifsten d'Chrëschtstëmmung am Virfeld genéissen.

RÉCKBLÉCK

Tageblatt
Seite 19 / Nr. 6
Samstag/Sonntag, 7./8. Januar 2023

LËTZEBUERG
SPORT

2

Wo Lebensfreude großgeschrieben wird

SANEM Zu Besuch im CIPA „Résidence op der Waassertrap“

EINZELHEITEN

S. 21

(Foto: Editpress/Tania Feller)

RÉCKBLÉCK

Begegnungen auf Augenhöhe

SANEM CIPA „Résidence op der Waassertrap“ erhält Qualitätslabel „Humanitude“

Anne Ludwig

Das CIPA „Résidence op der Waassertrap“ wurde kürzlich mit dem Label „Humanitude“ ausgezeichnet. Die Einrichtung verpflichtet sich damit, den Bewohnerinnen und Bewohnern Lebensfreude zu schenken.

„Bei dem Label geht es darum, sich wieder Zeit für die Bewohner zu nehmen“, erklärt Delia Tornambé, Qualitätskoordinatorin im CIPA „Résidence op der Waassertrap“ in Beles. Im November wurde dem „Centre intégré pour personnes âgées“ das französische Label „Humanitude“ von der Vereinigung „Asshumevie“ verliehen. Damit ist das CIPA die erste Luxemburger und internationale Einrichtung, die diese Zertifizierung erhalten hat. Der Bewerbungsprozess begann 2014. Für das Label müssen eine Reihe von Kriterien erfüllt werden. Durch die Corona-Pandemie hat das gesamte Verfahren mehr Zeit in Anspruch genommen als erwartet.

„Wir versuchen, dem Bewohner Freude am Leben zu geben“, so Tornambé weiter. Deswegen wird viel mit den Seniorinnen und Senioren unternommen: Sie können sich an vielen Aktivitäten beteiligen, an Ausflügen und Urlaubsreisen teilnehmen, und auch das Essen spielt eine Rolle, damit sie sich wohl fühlen.

Außerdem versucht das CIPA, den Bewohnerinnen und Bewohnern einen Lebenswunsch zu erfüllen. Je nachdem fallen diese größer oder kleiner aus und reichen von einer Reitstunde bis hin zu einer Reise nach New York, erzählt Emilie De Temmerman. Sie ist die Verantwortliche des Bereichs „Assistance et soins“. Andere wiederum wollen nochmal hoch hinaus auf den Belvaler Hochofen, da sie lange dort gearbeitet haben, oder die belgische Küste besuchen.

Das Label „Humanitude“ basiert auf fünf Prinzipien, nach denen das Leben der rund 120 Bewohnerinnen und Bewohner gestaltet wird. Der erste Grundsatz nennt sich „Zéro soin de force, sans abandon de soin“. Die Seniorinnen und Senioren werden zu nichts gezwungen. Sie können beispielsweise aufstehen, wann sie wollen, und wenn sie nichts essen wollen, dann müssen sie das auch nicht tun. Das Personal behält trotzdem ein Auge darauf, dass sie genug Nahrung zu sich nehmen und dass es ihnen nichts fehlt.

Das zweite Prinzip heißt „Vivre et mourir debout“: Die älteren Menschen sollen, solange es geht, autonom bleiben, führt Tornambé aus. Das Personal sei dafür da, sie zu motivieren und zu begleiten. Zu

dieser Autonomie gehört die tägliche Pflege, wie auch die Fortbewegung. Sie sollen beispielsweise so lange wie möglich selbstständig gehen können. Die Dienste der Physio- und Ergotherapie sorgen dafür, dass sich ausreichend bewegt wird. Ein Fitnessraum steht zur Verfügung, außerdem stehen regelmäßig Gleichgewichtsübungen auf dem Programm.

„Respect de la singularité et de l'intimité“ ist die vierte Regel, die befolgt werden soll: Das Personal soll die

Die Senioren können an vielen Aktivitäten teilnehmen, darunter sportliche Betätigungen und Kochateliers

Fotos: Editpress/Tania Faller

Tornambé. Zu diesem Respekt gehören sowohl das Anklopfen als auch die Regel, dass sich die Pflegekräfte jedes Mal vorstellen und bei jeder Handlung erklären, was nun passieren wird. Dem jeweiligen Rhythmus, den Gewohnheiten und Wünschen der älteren Menschen wird Rechnung getragen, anstatt, dass sie sich der Hausordnung anpassen müssen.

Ganz im Sinne des Kritiums „Ouverture vers l'intérieur“ stehen die Türen in Beles offen: Ausflüge an der frischen Luft und zur Familie sind erlaubt. Freunde können im integrierten Zentrum vorbeikommen. Festgeschriebene Besuchszeiten gibt es nicht.

„Lieu de vie, lieu d'envie“ nennt sich das letzte Prinzip. Es dreht sich um alle Aktivitäten, die Freude bereiten. Dazu gehören das Erfüllen von Lebenswünschen, wie auch die Frage der Verpflegung. In Beles wird stets frisch gekocht und mittags stehen etwa drei verschiedene Menüs zur Auswahl, die direkt im Restaurant bestellt werden können.

Die älteren Menschen können ihr Zimmer ganz nach ihrem Geschmack einrichten

Das CIPA „Résidence op der Waassertrap“ wurde 2010 eröffnet

RÉCKBLÉCK

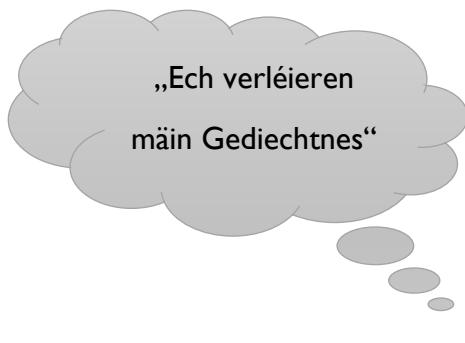
LABEL HUMANITUDE

Den 8. November 2022 war eng Delegatioun vum CIPA "Résidence Op der Waassertrap" zesummen mam Ressortschäff Steve Gierenz zu Paräis, fir d'Iwwerreechung vum Label "Humanitude". De CIPA Rewa huet als éischt internationaalt Haus dëse franséische Label de bientraitance kritt. Dëse Label steet dofir, datt de CIPA Rewa senge Bewunner probéiert, déi beschtméiglechst Liewensqualitéit ze bidden.

RÉCKBLÉCK

NEUROvitalis

Dës sinn némmen e puer Beispiller vu Sätz oder Gedanken, déi ee reegelméisseg vun "eelere" Menschen héiert.

Am Alterungsprozess vun eis Menschen gehéiert ee liichte Gediechtnesverloscht derzou, mee och degenerativ Erkrankungen, ewei Demenzerkrankungen (z.B. Alzheimer-Demenz, vaskulär Demenz, Korsakow-Demenz) oder och d'Parkinson-Erkankung, reduzéieren déi kognitiv Leeschtungsfäegkeeten. Dëst bedeut fir de Beträffenen èmmer een haarde Kampf mat sech selwer an sengem Ëmfeld an léist vill ènnerschiddlech Emotionen héichkommen.

Am Joer 2010 ass vun der Uniklinik Köln ee wissenschaftlech fondéierten neuropsychologeschen Gediechtnestraining entwéckelt gi fir déi kognitiv Fäegkeeten oprochtzeerhalen an ze verbesseren an esou och preventiv dem altersbedéngte Leeschtungsofbau entgéint ze wierken: **Den NEUROvitalis**. De CIPA Rewa wäert dëse Gruppentraining ab Januar 2023 eise Residenten ubidden. Dëse fénnt wéchentlech an engem klenge Grupp (bis zu max. 8 Persounen) am CIPA statt.

Wéi kann ee sech d'Ëmsetzung virstellen? All Woch tréfft de selwechten Grupp sech während 90 Minuten. Ugefange gëtt mat engem kuerzen Theoriedeel an da ginn zesumme Gediechtnesaufgaben geléist, an dëst während 12 Wochen. D'Vilfalt vun den Aufgaben versprécht Ofwiesslung a Form vun Textaufgaben a Gesellschaftsspiller. Et ginn och ènnerschiddlech Schwieregkeetsgraden ugebueden.

Fir ween ass et gëeegend? Dëse Gediechtnestraining ass gëegent fir Persounen ab 50 Joer mat oder ouni liicht kognitiv Aschränkungen; mat enger degenerativer Erkrankung oder net.

Wéi eng Beräicher trainéieren mir? D'Aarbechtsgediechtnis, d'Opmierksamkeet, d'Léier- a Mierkfäegkeet, Denken- a Planungsfäegkeet ewei och die sproochlech Kompetenzen gi geférdert.

Méi Informatiounen kritt Dir beim Claudia Ceccato (Tel. 59 49 40 4404)

VERSCHIDDENES

DE PROGRAMM

FEBRUAR

4.2.	KABARET "STENKDEIER" AM ARTIKUSS
7.2.	APERO BEIERHAASCHT—MÄNNERSORTIE
9.2.	MELOMANIA AM ARTIKUSS
23.2.	BELVAL—MÄNNERSORTIE
26.2.	BUERGBRENNEN

MÄERZ

3.3.	BRASS BAND ESCH
16.3.	APERO FREE TIME—MÄNNERSORTIE
24.3.	VILL KAMÉIDI FIR NÄISCHT AM ARTIKUSS
28.3.	WAR MUESEUM BASTOGNE—MÄNNERSORTIE

Ab Mäerz 2023 trieden d'Ile aux clowns all drëtte Mëttwoch vum Mount am CIPA op.

Iwwert all spontan Sortie gi Dir via eis Pinwand, déi beim Restaurant hänkt, informéiert.

Mellt lech wgl. bei der Animation un.

VERSCHIDDENES

BASKETMATCH

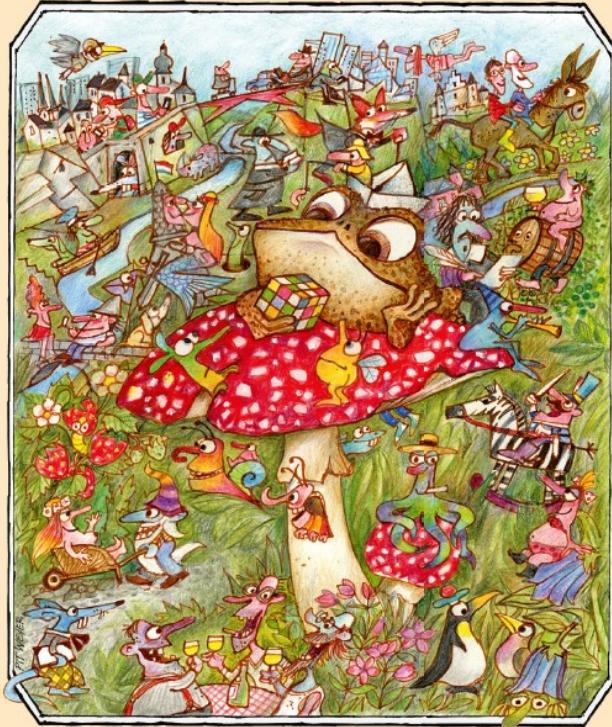
Den éischten offizielle Match vun Basketekipp aus dem CIPA Rewa gouf den 9. Januar 2023 um Scheierhaff/KUSS an der Sportshal ugepaff. Eis motivéiert Spiller trainéieren eemol an der Woch an hiren éischte Géigner waren d'Mataarbechter vun der CARGOLUX. D'Stëmmung bei de Supportere war phänomenal a si hunn op der Tribün fir eng gutt Ambiance gesuergt. Mat de Wieder „Let's go CIPA, let's go“ kruten eis Spiller eng weider Well Ënnerstëtzung. Dës Partie ass mat engem Endresultat vu 37:60 un d'Cargolux gaangen. De Match vum 23. Januar 2023 huet sech an der Sportshal vum Kannercampus ofgespillt an d'Géigner waren d'Mataarbechter vum BBC House of Startups. Dës Victoire ass un de CIPA Rewa gaange mat engem Endresultat vu 54:33. Den nächste Match ass den **21. Februar 2023** um 18Auer30 zu Schëtter an des Kéier sinn d'Géigner de BBC Penitencier. Eis Spiller hunn och lo offiziell hir Uniforme kritt, déi si wärend de Matcher droen an de CIPA representéieren. D'Uniforme goufe vum CIPA Rewa gesponsert.

VERSCHIDDENES

BUCHVIRSTELLUNG

Pit Schlechter *De Fléiepélz*

E Lëtzebuerger Orbis Pictus

KREMArt
EDITION

De Fléiepélz ass e Lëtzebuerger Orbis Pictus mat an éischter Linn Beobachtunge vun a Kommentarer iwwer d'Sprooch – mol eescht, mol ironesch, awer èmmer witzeg. um hënneschten Deckel vum Buch heescht et:

Wéi eng gëfteg Mouk op hirem Fléiepélz huckt hei en ale Knouterwiichtel an sengem Grant a katapultéiert onappetitlech Pefferkären an nostalgic Kamellen iwwer d'Remparte vum politesch Korrekte mëtten an seng kathoulesch Heemecht, duer, wou se am lëtzebuergeschsten ass. Mee hannert deem Knouterer verstoppt sech en Auteur, deen seng Lieser èmmer erëm mat engem Gemësch vun Tatsaachen a Fakenews hannert d'Liicht féiert an se mat neien ale Wieder respektiv „richtegen“ a „falschen“ Ausdréck veronséchert.

De Fléiepélz – BUCHPRÄIS 2022

DE FLÉIEPËLZ vum Pit Schlechter, illustréiert vum Pit Weyer, ass kuerz virum Summer 2022 erauskomm. Offiziell virgestallt gouf d'Buch an enger ganz sympathescher Feier op der Terrass vum Café littéraire *Le Bovary* zu Weimeschkierch am September. An am November, just virun de Walfer Bicherdeeg, krut d'Wierk dunn de Lëtzebuerger Buchpräis an der Kategorie Literatur!

VERSCHIDDENES

NEI MATAARBECHTER

Mäi Numm ass Naida Osmanovic an ech schaffen an der Receptioun.

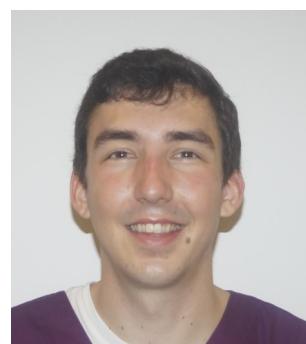
Ech heesche Vanessa Susana Dos Santos Inacio a schaffen als aide-soignante um BF 2.

Mäi Numm ass Peggy Brosius an ech schaffen an der Animatioun.

Ech sinn de Max Groben a schaffen an der Animatioun.

Ech heeschen Tammy Dostert a schaffen am service éducatif a social.

VERSCHIDDENES

KRÄIZWUERTRÄTSEL

Ib Moler Joseph ... (*1941)		13	Ofk.: High Definit. Multimedia Interface		babylon. Gottheit	weibl. Leo- opard (le diamant noir) †	Contraire waarm		Latäin: perpe- tuum ...		Ried zur Lag vun der ...		Variant vu Konto		Ib BD- Auteur ... Angel (*1960)		
							Floss a Süd- amerika	►							12		
fr-lb fil			Syn. Tricot	►							austral. Rockband		greist Stad a Brasilien: ... Paulo		S. Tonnar Lidd: Den ... op RTL		
					9	Ib Moler Jean ... (*1957)		Ib Dirigent Pierre ... (*1937)	Fausti Lidd: On se ...	►							
Syn. Scheek			Ib Linguist Comes (*1960)	Film Pulp ...	7							brasil. Fuss- Ball-Star		bosn. Futballist Kolasinac			
		2					19		Ib Zeitung	►					20		
spuen. Futball- Liga: ... Division	US Mu- sekspro- duzent ... Spector		Ib-engl Aar- beits- grupp			Haaptstad vun der Insel Fünen	►			18			Ib kulturell Zäit- schrifft		schottesch Museks- grupp Simple ...		
													Ib Prénz (*2016)				
US Schwäm- mer (*1950)			Duechter vum M. Jackson: ... Jackson			Syn. Offrech- nung											
Produit vun Apple		17											21				
													Ib Zeitung: Le ...	Syn. Rotz	Latäin: quod ... jovi, non ... bovi		
													Ib Journalist Alvin ... (*1943)			5	
Bangles- Lidd: Eternal ...	US Boxer George ...			Perfekt v. stiechen									16		spuen. Dages- zeitung El ...		
portug. Fut- ballist Luis ...		1													Ofk. Fédé- ration lux- embg de Handball	US Acteur Paul ... (*2008)	Syn. Plage
							4									6	
Wierk vum Dicks: De ...			iwver- belaascht	►			11	frans. Gemeng	Soc. nat. habitatis à bon marché		fr Kompo- nist Eric ... (*1925)	fr Acteur Louis de ... (*1983)					
		10				weibl. Virmumm (an der Tierkei)											
Gecke sinn och ...			Besser den ... fält wei de Bam.	►													
Ib Pianistin Béatrice ... (*1960)			Ib Uert- schaft	►				dt Lyriker Wolf ... (*1936)									

Létzebuergesch
trainéieren op
www.Exercice.Lu

ET HUNN EIS VERLOOSS

MME MULLER-SCHAFFER MARIE-ROSE	+05/11/2022 AM ALTER VUN 79 JOER
M. HODZIC IBRAHIM	+17/11/2022 AM ALTER VUN 73 JOER
MME BOUR SCHEITLER ANNE	+19/11/2022 AM ALTER VU 86 JOER
MME GORGES GLESNER JEANNE	+02/12/2022 AM ALTER VU 85 JOER
M. D'AURELIO EZIO	+04/12/2022 AM ALTER VUN 72 JOER
MME NEUBAUER GRAHL HEDY ANITA	+08/12/2022 AM ALTER VU 87 JOER
MME DEFENDI CALDARELLI FRANCA	+14/12/2022 AM ALTER VU 95 JOER
MME GALES-HEINEN JEANNE	+17/12/2022 AM ALTER VUN 91 JOER
M. ALFF FRANÇOIS	+25/12/2022 AM ALTER VU 86 JOER
MME REIMEN-RIES MADELEINE	+28/12/2022 AM ALTER VUN 90 JOER
MME ERFKAMP-MANDERSCHEID MARTHE	+31/12/2022 AM ALTER VUN 91 JOER

VERSCHIDDENES

Léif Bewunner,

En neit Joer huet ugefaangen. Mir wënschen lech eng gutt
Gesondheet, vill Freed a glécklech Momenter fir 2023.
Mir soen lech allegueren ee grousse Merci, dass Dir esou
léif un ons geduecht hutt fir d'Feierdeeg.

An der Hoffnung lech weider zefridden ze stellen, wënsche
mir lech an Ärer Famill alles Guddes an ee glécklecht neit
Joer.

D'Personal vum CIPA Rewa.

© 2022

CIPA Résidence Op Der Waassertrap
L-4408 Belvaux
TEL. +352 59 49 40 - 1

VERSCHIDDENES